

CDFD-activiteiten 2017

Mei 2018

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 College en Stafbureau	pag.3
Hoofdstuk 2 De Centrale Examinering.....	pag.6
Hoofdstuk 3 PE 2018.....	pag.14
Hoofdstuk 4 Erkenning en Toezicht.....	pag.16
Hoofdstuk 5 Overige adviezen en projecten.....	pag.19
Hoofdstuk 6 Financiën	pag.20

Bijlagen 1-A en 1-B

HOOFDSTUK 1 – COLLEGE EN STAFBUREAU

De minister van Financiën (*'de minister'*) heeft op grond van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo) verschillende uitvoeringstaken ten aanzien van het domein vakbekwaamheid. Deze taken zijn van een zodanig technische aard dat de minister zich hierbij laat adviseren en ondersteunen door het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD); of verder ook *'het College' genaamd*). Het CDFD is bij besluit van 13 maart 2006 ingesteld.¹

De taakstelling en werkzaamheden van het College staan beschreven in het Besluit van de minister van Financiën d.d. 11 juni 2014, FM 2014/881 M (Instellings- en mandaatbesluit College Deskundigheid Financiële Dienstverlening Wft).

Vanaf de oprichting in 2005 heeft het CDFD zich gepositioneerd als een mandaatorganisatie die de minister adviseert en ondersteunt op het gebied van Wft-vakbewaamheid en die toezicht houdt op de geaccrediteerde exameninstututen. Sinds 2014 is het CDFD tevens belast met een uitvoerende taak, te weten het inhoudelijk beheer van de Centrale Examenbank (CE). Voor de positionering betekent dit dat een ketenorganisatie is gevormd met de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) die belast is met de uitvoering van het functionele- en technische beheer van de CE.

Primair richt het CDFD zich in zijn werkzaamheden en periodieke contacten op het ministerie, DUO, de Wft-exameninstututen en de toezichthouder AFM. Contacten met andere marktpartijen, waaronder de representatieve (branche)organisaties, verliepen tot voor kort via periodieke bijeenkomsten of incidentele overleggen met de betreffende organisaties. Thans worden naast periodieke contacten, vaker contact gezocht op basis van wederzijdse behoefte. Het CDFD wil zoveel mogelijk de dialoog aangaan met de stakeholders over het onderwerp vakbekwaamheid.

Samenstelling College Deskundigheid Financiële Dienstverlening

Het College bestond uit:

- Drs. R.P. (Paul) Zevenbergen, voorzitter;
- Mevr. J.M.E. (Judith) Scherrenberg MPLA, plaatsvervangend voorzitter;
- Drs. A.G.P. (Aloys) Harmsen;
- Dr. A.J. (Fred) de Jong;
- Dr. C. (Cor) Sluijter

Het College bestaat uit onafhankelijke leden. Drie van Collegeleden zijn uit de markt afkomstig en/of hebben affiniteit met de financiële markt. De andere leden hebben kennis van en/of ervaring in de onderwijssector.

---

¹ Het CDFD was bij besluit van 19 oktober 2005 reeds (tijdelijk) ingesteld (Besluit van de minister van Financiën, FM 2005-02519M)

De advisering en ondersteuning door het CDFD betreft in het bijzonder de hieronder vermelde activiteiten:

- het namens de minister erkennen van en toezien op Wft-exameninstituten;
- het namens de minister inhoudelijk beheren van de CE;
- het adviseren over de eind- en toetstermen aan de hand waarvan examenopgaven en Wft-opleidingen kunnen worden ontwikkeld;
- het namens de minister verlenen van een erkenning van EG- beroepskwalificaties aan houders van een diploma voor financiële dienstverlening van een andere EG-lidstaat en Zwitserland;
- het adviseren over Wft-gerelateerde onderwerpen die mede betrekking hebben op het onderwerp vakbekwaamheid op verzoek van de minister of de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Het stafbureau van het CDFD

Om het dagelijkse inhoudelijk beheer (borging van de kwaliteit en de kwantiteit van de examenvragen) uit te kunnen voeren wordt het CDFD ondersteund door een professioneel stafbureau bestaande uit de volgende medewerkers:

- Mr. Drs. H.A. Mulder, Manager Stafbureau
- Mevr. Mr. F. Beekveldt, secretaris
- Mevr. Drs. V.M.A. Broks, toetsdeskundig adviseur
- Mevr. C.C.D. Croes, administratief medewerker
- Dr. J. Derks, toetsdeskundig adviseur
- J.J. Korbee, project-assistent
- Drs. M.D. van der Linden, onderwijskundig beleidsmedewerker
- Mevr. M.I. Meijer, beleidsmedewerker
- Mevr. Mr. R. Schwalbe, beleidsmedewerker
- Mevr. Drs. E.M.L. Schwalm-de Graaf, projectleider
- Mevr. Dr. A. de Vries, toetsdeskundig adviseur(tot 1 december).

Daarnaast wordt het CDFD bijgestaan door externe adviseurs en werkgroepen (zie bijlage 1).

Het CDFD publiceert zijn adviezen en besluiten op de website www.cdfd.nl. De Stichting Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP) te Den Haag (www.caop.nl) zorgt voor het personele en materiële beheer, dat wil zeggen: treedt op als werkgever van de medewerkers van het stafbureau en biedt het bureau huisvesting. Tevens verzorgt de CAOP de financiële administratie.

Het CDFD heeft in 2017 zeven keer plenair vergaderd: 24 januari (Utrecht), 17 maart (Arnhem), 2 mei (Utrecht), 21 juni (Amersfoort) 8 september (Utrecht), 1 november (Amersfoort) en 12 december (Den Haag).

In het jaar 2017 lag het zwaartepunt van de werkzaamheden van het stafbureau en het College op:

- Het uitbrengen van het advies over het vakbekwaamheidsbouwwerk aan het ministerie van Financiën op basis van het Ecorys rapport;
- Het klankborden met een aantal marktpartijen naar aanleiding van Ecorys-rapport;
- Het plegen van zgn. “grootonderhoud” aan de eindtermen en toetstermen naar aanleiding van het Ecorys-rapport;
- Het implementeren van een nieuw (intern) PE-proces ter verbetering van de kwaliteit en snelheid van de uit te schrijven ontwikkelingen;
- Het verwerken van het onderwerp “ Mifid II/Esma”in de module Wft-Vermogen;²
- De constante verbetering van de (proces-)inrichting van de CE;
- Het doorontwikkelen van het kwaliteitstzorgsysteem van de Wft-examenvragen;
- Effectievere controle van de examenafnamelocaties.

---

² uiteindelijk is dit in het kalenderjaar 2017 beperkt opgenomen in de PE Adviseur Vermogen omdat door het ministerie van Financiën werd besloten een korte overgangsperiode te hanteren voor het aanpassen van het Nationale Regime. Het onderwerp wordt in de PE 2019 naar verwachting meer uitgewerkt in de module Vermogen.

HOOFDSTUK 2 - CENTRALE EXAMINERING

Overgangstermijn geëindigd; coulanceregeling.

De financiële dienstverleners hadden tot en met 31 december 2016 de gelegenheid om aan de nieuwe vakbekwaamheidseisen te voldoen en hun oude diploma's van voor 1 januari 2014 om te wisselen. Men had in totaal drie jaar de gelegenheid gehad om in combinatie met een behaald PEplus-examen, oude diploma's in te wisselen voor de nieuwe Wft-diploma's. Omdat er toch nog een behoorlijk aantal personen niet op hoogte was van de omwisseltermijn, dan wel er niet in slaagden om op tijd het omwisselverzoek in te dienen is besloten om coulance-halve de omwisseltermijn te verlengen tot 1 september³. Er zijn in totaal 9.035 omwisselverzoeken in 2017 ingediend.

Initiële en PE-examens⁴

Alle examens in het kader van de Wft, zowel de initiële als de PE-examens, worden vanuit de CE samengesteld. De CE is een geautomatiseerd centraal systeem waarin de vragen van de examens zijn opgeslagen. De vragen worden volgens vaste regels (matrijzen) gegenereerd tot Wft-examens. Het CDFD is verantwoordelijk voor de inhoud van de Wft-examens. Voor het functionele- en technische beheer van de CE is DUO verantwoordelijk.

Examenvragen worden regelmatig vervangen om bijvoorbeeld herkenning te voorkomen of omdat wet- en regelgeving verandert. Dit heeft als gevolg dat, hoewel ieder jaar nieuwe vragen worden gemaakt, het totaal aantal vragen dat daadwerkelijk meedraait in de examens redelijk stabiel is.

De vragen zijn verdeeld over drie categorieën: vragen over kennis en begrip, vragen over professioneel gedrag en vragen over vaardigheden en competenties. De vragen voor het onderdeel kennis en begrip zijn losse vragen. Voor de andere onderdelen wordt gebruik gemaakt van casussen waarin een specifieke klantsituatie wordt beschreven. Het kan gaan om het analyseren van de risico's voor een specifieke klant, het maken van berekeningen, het begrijpen en interpreteren van de gegevens uit de bijlagen en het vervolgens geven van passend advies op basis van elementen uit de casussen.

---

³ PEplus examens konden niet meer worden afgelegd in het jaar 2017. De coulance regeling had derhalve uitsluitend betrekking op diegenen die uiterlijk op 31 december 2016 aan alle eisen voor het omwisselen voldeden.

⁴ Zie bijlage 1-A en 1-B voor slagingspercentages en aantallen kalenderjaar 2017

Kwaliteitszorg

Het CDFD is verantwoordelijk voor de inhoud van de Wft-examens en bewaakt de kwaliteit van de inhoud van de CE. Op basis van vooraf gestelde kwaliteitseisen worden vragen geschreven door een team van externe, onafhankelijke itemauteurs. Deze externe itemauteurs beschikken over inhoudelijke kennis van het aangewezen vakgebied, zijn didactisch geschoold en krijgen een gerichte opleiding waarin zij leren vragen te schrijven volgens de richtlijnen van het CDFD.

De geschreven examenvragen worden -alvorens deze in de CE worden opgenomen- eerst beoordeeld door een toetsdeskundig adviseur. De toetsdeskundig adviseur doet een toets- en taaltechnische controle op de aangeleverde content. Vervolgens worden de examenvragen beoordeeld door externe, onafhankelijke inhoudsdeskundigen die de vraag inhoudelijk beoordelen. De inhoudsdeskundigen zijn werkzaam op het gebied van hun expertise en gaan na of de vraag inhoudelijk correct is en gericht is op het minimum niveau van vakbekwaamheid dat elke adviseur moet beheersen. Ten slotte worden de examenvragen steekproefsgewijs beoordeeld door een team van screeners. De screeners maken de examenvragen alsof ze examenkandidaat zijn (dus zonder te weten welk antwoord goed is of welke redenatie hier voor gebruikt is). Het proces van screening is in 2016 als pilot gestart. In 2017 is besloten om deze processtap als vast onderdeel van de kwaliteitscontrole te behouden en het team van screeners uit te breiden.

Naast kwaliteitscontrole bij de constructie is er sprake van een kwaliteitscontrole achteraf door middel van onderzoek. Zo worden wekelijks de psychometrische gegevens van de examenvragen geanalyseerd. Vragen die niet aan de kwaliteitseisen voldoen, bijvoorbeeld omdat ze te makkelijk of te moeilijk zijn, worden door de inhoudsdeskundigen (her)beoordeeld. Aan de hand van deze beoordeling wordt nagegaan of deze vragen verwijderd of aangepast moeten worden.

Daarnaast wordt ook het tijdsgebruik van de verschillende examens geanalyseerd. Hierbij wordt nagegaan hoe lang de kandidaten over een specifiek examen doen. Als blijkt dat relatief veel kandidaten de volledige tijd gebruiken voor een bepaald examen wordt overwogen of het nodig is om de tijdsduur van dit examen te verlengen of dat andere aanpassingen wenselijk/noodzakelijk zijn. Aan deze ogenschijnlijk simpele beslissing zijn belangrijke gevolgen verbonden, zodat deze niet lichtvaardig wordt genomen. Verlenging van een examen betekent bijvoorbeeld langere inhuur van tijdsblokken op een examenafnamelocatie voor de exameninstututen. Consequentie kan ook zijn dat reeds ingeboekte examens verschoven of verplaatst moeten worden.

Commissie Examenontwikkeling en Kwaliteitsborging (CEK)

Het CDFD heeft een Commissie Examenontwikkeling en Kwaliteitsborging (CEK) De voorzitter is de heer dr. C. Sluiter, lid van het CDFD. De CEK is formeel belast met de volgende taken:

- het borgen van de kwaliteit van de examinering en het examenproces;
- het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om de uitslag te beoordelen en vast te stellen;
- het toezien op de kwaliteit van het onderzoek naar de voor de C E relevante verbetering van bestaande - en ontwikkeling van innovatieve producten of processen.

Onderzoek niveau grenskandidaten Wft-examen Schadeverzekeringen Zakelijk

Het stafbureau heeft naast het reguliere onderzoek een verdiepend onderzoek gedaan naar het niveau van 'grenskandidaten' binnen het initiële examen Schadeverzekeringen Zakelijk . Een grenskandidaat is iemand die zo veel kennis en vaardigheden heeft dat hij of zij het examen net zou moeten kunnen halen met een cijfer tussen de 5,5 en de 6. Deze kandidaten blinken dus niet uit, maar zijn wel net goed genoeg in hun vak om een voldoende te halen en dus om als adviseur werkzaam te zijn. Uit dit onderzoek is op vraagniveau naar voren gekomen dat sommige vragen te makkelijk en sommige vragen te moeilijk waren voor een grenskandidaat. De uitkomsten hebben het stafbureau inzicht gegeven in welke vragen als makkelijker of als moeilijker worden ervaren. Dit inzicht is besproken met de vragenschrijvers. Zij kunnen deze inzichten vervolgens toepassen bij het schrijven van nieuwe vragen en bij het aanpassen van bestaande vragen. Op deze manier kan de moeilijkheidsgraad van vragen voor de (grens)kandidaten met meer precisie worden bepaald.

Project innovatie/authentiekere toetsen

Het CDFD maakt voor de content voor de Wft-examens gebruik van de examenafname applicatie (JUNO). Daarbij dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheden en onmogelijkheden van het systeem van examinering. Concreet betekent dit dat op dit moment de Wft-examens, waarvan vaardigheden en competenties een belangrijk onderdeel zijn, 100% digitaal worden afgenomen met uitsluitend gesloten vragen. Het stafbureau doet onderzoek naar eventuele relevante verbeteringen van deze bestaande manier van examinering. Hierbij kan gedacht worden aan Situational Judgement Tests (SJT), maar ook aan andere verbeteringen aan het examenproces. Het doel is een oriëntatie naar de verschillende mogelijkheden op het gebied van authentiek toetsen zodat samen met het ministerie van Financiën een strategie bepaald kan worden voor de toekomst. Om informatie over actuele, wetenschappelijke beschikbare toetstechnieken te verwerven, hebben in 2017 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- In september is het (inter)nationale E-ATP congres in Noordwijk bezocht. Op dit congres zijn veel vernieuwende thema's omtrent assessment en examinering behandeld.
- In november is door het CDFD een congres georganiseerd met sprekers op het gebied van examenvernieuwing. Op dit congres zijn vijf presentaties over innovatief examineren gegeven door het CDFD en externe sprekers. Op het congres zijn bijna 100 geïnteresseerden afgekomen.

Door deze activiteiten is de kennis over vernieuwend examineren op het stafbureau sterk toegenomen en dit heeft tot verschillende inzichten geleid. Daarnaast is er een start gemaakt met het opbouwen van een netwerk met experts die betrokken zijn bij de technieken en technologie die op dit terrein beschikbaar zijn. Inmiddels zijn er afspraken gemaakt om vaker bijeen te komen met kleinere groepen om informatie uit te wisselen, te klankborden en ideeën op te doen. Het aantal examenexperts is relatief klein en de investeringen voor exameninnovaties zijn kostbaar, zodat interne uitwisseling van kennis en expertise noodzakelijk is.

Naast het zoeken naar nieuwe (wetenschappelijke) technieken om authentiek te toetsen, is een doorontwikkeling in het bestaande systeem (JUNO) wenselijk. Het bestaande systeem biedt waarschijnlijk nog niet gebruikte mogelijkheden, die verder onderzocht dienen te worden. Een mogelijkheid is het verrijken van reeds bestaande vraagvormen. Dit verrijkte element is afhankelijk van zowel de inhoud als de technische mogelijkheden. Daarom acht het stafbureau het van belang om samen met de vragenschrijvers en beheerders van JUNO te kijken naar de mogelijkheden die JUNO biedt maar waar nog geen gebruik van wordt gemaakt. Het doel is om dooreen nauwe samenwerking tussen inhoudsdeskundigen (d.w.z. de itemauteurs) en technische experts, bestaande vraagvormen te verrijken om zodoende een authentiek element toe te voegen aan de bestaande examens.

In 2017 is door dit proces een nieuwe vraagvorm toegevoegd aan de examens. Bij een meervoudige keuzelijstvraag moet de kandidaat in meerdere keuzelijsten (dropdown menu's) het juiste antwoord selecteren. De kandidaat selecteert per keuzelijst het juiste antwoord. De nieuwe vraagvorm heeft er voor gezorgd dat dichter bij de praktijk getoetst kan worden (bijvoorbeeld door het simuleren van digitale invulomgevingen).

DUO

DUO is één van de belangrijkste ketenpartners van het CDFD. DUO is verantwoordelijk voor het technisch beheer van de CE. Daarnaast verstrekt DUO de Wft-diploma's en certificaten aan de exameninstellingen. Voorts verzorgt DUO de technische afhandeling van omwisselacties. Om techniek en uitvoering zo goed mogelijk bij elkaar aan te laten sluiten wordt er (ongeveer) tienwekelijks een operationeel overleg gevoerd tussen DUO en CDFD. In 2017 vonden deze plaats op 1 februari, 23 maart, 17 mei, 6 september en 1 november.

De te bespreken onderwerpen waren o.a.

- Vormgeving inhoud actuele communicatie (o.a. nieuwsbrieven DUO, website CDFD);
- Couplanceregeling omwisselacties;
- Check identieke naamgeving toetslocaties DUO-CDFD;
- Inregeling Bijzondere PE-examens;
- Evaluatie inzage examens bij DUO

- Drie- of viermaandsrapportages DUO-Minfin
- Verkenning mogelijkheden verruiming inzagetijden en locaties.
- Inzichtelijk maken kosten DUO i.v.m. leges 2018.
- DigiD aansluiting Juno
- Rechten inregelen toekenning PE-certificaten aan vakinhoudelijk betrokkenen.
- Nieuwe vormgeving uitslagmail
- Evaluatie omwisselactie
- Nieuwe beleidsregels examens
- Bewijsvoering i.g.v. speciale examens
- Pilot proctor-examens (examenafname op afstand)
- Aansluiting Diplomaregister OCW
- Impactanalyse i.g.v. schrappen beroepskwalificatie Basis voor de diplomamatrix

Verklaring van Ordentelijk Verloop (VOV)

Direct na afloop van een examen bestaat voor de kandidaat de mogelijkheid om via een Verklaring van Ordentelijk Verloop (VOV) een melding te doen over een technisch probleem (bijvoorbeeld een bijlage kan niet worden geopend), een inhoudelijk probleem (een examenvraag is inhoudelijk mogelijk niet correct) dan wel een andersoortig probleem (bijvoorbeeld de examenlocatie was te koud, de lesstof sloot niet aan op het examen of de surveillant deed zijn werk niet goed). *Zie voor de routing van de afhandeling het schema op pagina 12.*

Technische meldingen worden door DUO beoordeeld en problemen op lokale afnamelocaties door de exameninstututen. Indien het technische probleem aan DUO te wijten is kan de examenuitslag worden bijgesteld mits het examen nog voldoende representatief is.

Het CDFD behandelt VOV's over de inhoud van de examenvragen.

Inhoudelijke meldingen worden voorgelegd aan inhoudsdeskundigen en kunnen leiden tot aanpassing van examenvragen. Zij kunnen niet leiden tot wijziging van de examenuitslag. Bij het vaststellen van de cesuur is reeds rekening gehouden met een eventuele onvolkomenheid in het examen.

Overige meldingen

Alle overige meldingen (zowel via de e-mail als per brief) die bij het CDFD zijn ingediend over de examens worden geregistreerd en afgehandeld op dezelfde wijze die wordt gehanteerd bij de VOV's (zie vorige alinea).

Enquête na afloop van het examen

Na afloop van het examen kunnen de examenkandidaten een terugkoppeling geven over het examen alsmede informatie over hun achtergrond. Deze gegevens zijn het CDFD behulpzaam om enerzijds meer inzicht te krijgen in de examenkandidaat en anderzijds om de examens te verbeteren (zie verder pag. 13)

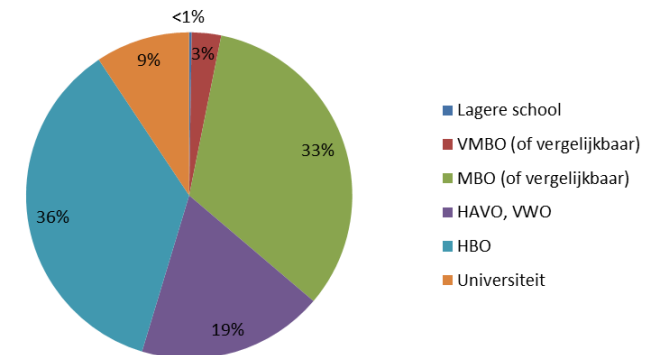
Routing afhandelingen meldingen

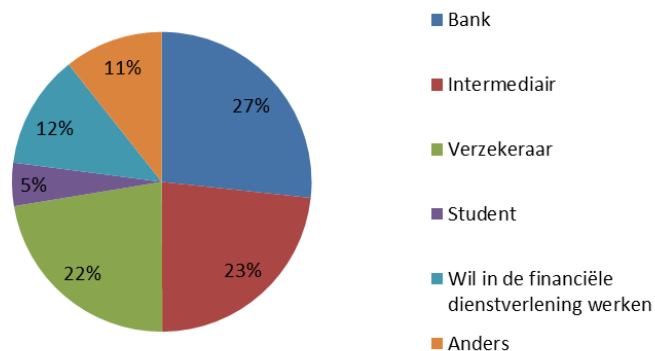
De CDFD kandidaten vragenlijst (enquête)

Ook in 2017 heeft het CDFD een digitale vragenlijst aangeboden aan de examenkandidaten. Kandidaten die hun examen hebben afgelegd, werden via de uitslagmail verzocht feedback te geven op het afgelegde examen. Zij kunnen dan een digitale vragenlijst invullen; de vragenlijst heeft niet alleen betrekking op het afgelegde examen, maar ook op de kandidaat zelf en zijn achtergrond. Het stafbureau verkrijgt hierdoor een beter beeld van de kandidaten en kan de informatie gebruiken om de examens aan te passen en door te ontwikkelen. In totaal hebben 823 kandidaten de vragenlijst ingevuld van 1 april 2017 tot en met 31 december 2017.

Opleidingsniveau

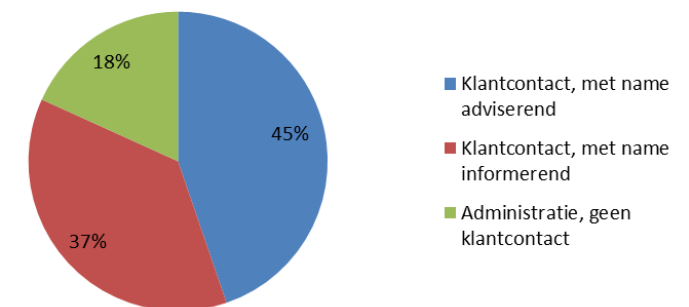
Sector

Op basis van de resultaten is er meer inzicht verworven in de kenmerken van de (aankomend) financieel adviseurs. Zo kan grofweg gesteld worden dat 70% van de kandidaten evenredig is verdeeld over banken, verzekeraars en intermediairs. Ongeveer 20% van de kandidaten is student of wil gaan werken in de financiële dienstverlening. Wanneer gekeken wordt naar de soort functie binnen de organisatie, geeft 45% van de kandidaten aan een adviserende rol te hebben, 37% heeft een informerende functie naar de klant en 18% van de kandidaten doet hoofdzakelijk administratief werk. Van de kandidaten die werkzaam zijn in de financiële dienstverlening heeft ruim 15% minder dan één jaar relevante werkervaring.

Naast individuele kenmerken wordt de kandidaat tevens gevraagd naar diverse aspecten van het examen. De gemiddelde studielast voor de initiële Wft-examens is 62 uur en voor de PE-examens bereiden kandidaten zich gemiddeld 35 uur voor. Over het examen zelf geven kandidaten aan dat er veelal voldoende tijd is om de examenvragen te beantwoorden. De onderwerpen uit de examens zijn voor ongeveer de helft van de kandidaten (zeer) herkenbaar vanuit de branche, 14% van de kandidaten vindt het examen niet representatief voor hun eigen werkzaamheden.

Functie

HOOFDSTUK 3 - PE 2018

Het College adviseert de minister over de PE-ontwikkelingen en de daaraan gekoppelde PE-toetstermen. Het college heeft daartoe de PE-commissie (PEC) ingesteld. De voorzitter van de PEC is de heer drs. A.G.P. Harmsen. De PEC is formeel belast met de volgende taken:

- Het selecteren van relevante ontwikkelingen;
- Het adviseren van het CDFD omtrent het onderwerp PE.

Nieuw inventarisatietraject

Ter ondersteuning van het proces van de ontwikkeling van de PE-examens zijn expertgroepen opgericht, die bestaan uit vragenschrijvers, controleurs en toetsdeskundigen. De taken van de expertgroepen zijn:

- (in een vroeg stadium) Inventariseren van relevante ontwikkelingen
- Uniform uitschrijven van relevante ontwikkelingen
- Ontwikkeling toetsmatrijzen

De bijeenkomsten worden per vakgebied georganiseerd. Er is vijftien keer bijeengekomen door verschillende expertgroepen:

- Expertgroep Hypothecair krediet/Vermogen: 14 juni, 26 juli, 3 oktober
- Expertgroep Schadeverzekeringen Particulier, Schadeverzekeringen Zakelijk en Zorgverzekeringen: 19 juni, 16 augustus, 29 september,
- Expertgroep Basis en Consumptief krediet: 20 juni, 17 augustus en 25 september
- Expertgroep Inkomen: 23 juni, 24 juli en 26 september
- Expertgroep Pensioen: 16 juni, 15 augustus en 5 oktober

Daarnaast is het belangrijk dat marktpartijen ook een bijdrage kunnen leveren aan de PE-ontwikkelingen. Marktpartijen zijn daartoe opgeroepen in de maanden juni en juli. De uitgewerkte PE-ontwikkelingen worden ter beoordeling aan de PE-commissie voorgelegd.

De PEC heeft in 2017 zes maal vergaderd: 25 januari, 5 april, 7 juni, 30 augustus, 6 september en 22 november. Er zijn inclusief de ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar 214 ontwikkelingen besproken. Totaal zijn er op basis van de vooraf gestelde criteria 144 ontwikkelingen door de PE-commissie geselecteerd.

Criteria voor PE-ontwikkelingen zijn:

- De ontwikkeling op de peildatum (1-januari 2018) max. ca. drie jaar oud;

- Een wetswijziging of besluit is definitief en/of bekend op 1 januari 2018⁵
- De ontwikkeling ligt op het minimum wettelijk niveau;

Het advies van de PEC aan het College, dat op basis van deze procedure tot stand is gekomen, is door het College op 11 september aan de minister uitgebracht.

Het advies vormt de basis van de samenstellingsdocumenten voor PE-examens die in januari 2018 worden gepubliceerd, en waarmee de markt zich op de PE-examens kan voorbereiden.

---

⁵ Dat houdt in dat als op 1 januari 2018 bekend is dat een bepaalde wet of regel definitief doorgaat op bijvoorbeeld 1 juni, dit meegenomen wordt in de PE.

HOOFDSTUK 4 - ERKENNING EN TOEZICHT

Erkenningen

Om erkenning (accreditatie) te verkrijgen dient men een aanvraag tot erkenning als exameninstituut conform art. 11a Bgfo in te dienen en te voldoen aan de eisen die in de artikel 11b van het Bgfo worden genoemd. Het CDFD is verantwoordelijk voor de kwaliteitseisen, die gelden op de locaties, de examenafname en de interne werkprocessen van de exameninstellingen. DUO neemt de beoordeling inzake het voldoen aan de technische specificaties voor zijn rekening. Erkende exameninstellingen zijn bevoegd om op externe en/of interne locaties examens af te nemen. Het exameninstituut is verantwoordelijk voor het voldoen aan alle kwaliteitseisen op alle aangemelde locaties ongeacht of dit eigen locaties betreft of locaties die het instituut van een andere partij heeft gehuurd.

<i>Aantal aanvragen erkenning als exameninstituut</i>	<i>Toegewezen</i>	<i>Afgewezen/ingetrokken</i>	<i>Nog in behandeling</i>
<i>3</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>0</i>

Uitbreiding accreditatie

Enmaal erkend kunnen exameninstellingen examens verzorgen op de aangegeven locaties. Een exameninstituut kan de erkenning uitbreiden door het aanmelden van extra locaties.

In het kalenderjaar 2017 hebben negen exameninstellingen een aanmeldingsverzoek tot extra locaties bij het CDFD ingediend.

<i>Aantal aanvragen uitbreiding locaties</i>	<i>toegewezen</i>	<i>Afgewezen</i>	<i>Nog in behandeling</i>
<i>35</i>	<i>35</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Beëindiging erkenning

De erkenning van één exameninstituut is wegens faillissement op eigen initiatief ingetrokken. De administratie is overgenomen door een reeds erkend exameninstituut

EVC

Er is één exameninstituut dat een accreditatie heeft om via de EVC-methodiek een Wft-diploma af te geven:

- WFTNIVO te Nieuwegein

Het geslaagdenpercentage voor de diploma's die op basis van EVC zijn verkregen is bijna 100%. Het hoge slagingspercentage is te verklaren doordat aan de EVC procedure van WFTNIVO een zogenaamde "ervaringsscan" vooraf gaat. Er wordt globaal beoordeeld via een (gratis) tool (digitaal) of men een reële kans op slagen maakt. De EVC procedure is vergeleken met een 'gewoon' examen namelijk relatief kostbaar. Het EVC-instituut biedt de scan als een service aan om de kandidaat de teleurstelling en de kosten te besparen.

Audit

Het CDFD heeft Hobeon te Den Haag opdracht gegeven om het EVC traject van WFTNIVO te auditeren. Hobeon is in 2016 gestart met de audit, en in 2017 is de rapportage opgeleverd. WFTNIVO voldeed grotendeels aan de eisen die zijn neergelegd in de Kwaliteitsborging EVC-code. Er zijn wel verbeterpunten voorgesteld. WFTNIVO moet in 2018 aantonen deze correct te hebben geïmplementeerd in het EVC-traject. De erkenning voor het afnemen van het EVC traject is tot 1 april 2019 verlengd. Hogeschool van Amsterdam biedt geen EVC-traject meer aan en EVC Kenniscentrum Nederland heeft zijn erkenning inmiddels ingetrokken.

Tabel 1 Uitgevoerde EVC procedures WFTNIVO per Module

Module	Aantal geslaagden	Aantal gezakten
Basis	4	0
Consumptief Krediet	0	1
Hypothecair krediet	7	1
Vermogen	9	1
Pensioenverzekeringen	1	0
Inkomen	2	0
Schade particulier	4	0
Schade zakelijk	1	0
Zorgverzekeringen	-	-
totaal	28	3

Erkenning Europese Beroepskwalificaties

In Europees verband zijn afspraken gemaakt over wederzijdse erkenning van diploma's die toegang geven tot gereguleerde beroepen. Sinds de inwerkingtreding van de Wft hoort de financiële dienstverlener ook tot deze categorie. Er zijn in 2017 geen aanvragen ingediend.

ADVIES INZAKE DE MODULESTRUCTUUR VAN HET WFT-VAKBEKWAAMHEIDSBOUWWERK

(groot onderhoud)

Sinds de invoering van het bouwwerk in 2014 hebben de minister en het CDFD van verschillende kanten verzoeken bereikt om aanpassingen aan de modulestructuur. Vanwege de interne samenhang van het bouwwerk en ook ter voorkoming van het ontstaan van een 'lappendeken' was het niet goed mogelijk en niet wenselijk om suggesties op individuele basis af te wegen en al dan niet te verwerken.

De minister en het CDFD hebben daarom gekozen voor een analyse van de modulestructuur van het Wft-vakbekwaamheids-bouwwerk als geheel om te bezien of aanpassingen nodig zijn. Belangrijk in deze analyse is de inbreng van marktpartijen en andere stakeholders. Om de analyse onafhankelijk en vanuit extern perspectief te doen, is een onafhankelijk onderzoeksbureau ingeschakeld: Ecorys. Op basis van dit onderzoeksrapport en een door het CDFD gehouden ronde langs een aantal belangrijke stakeholders in de zomer, heeft het College een advies uitgebracht aan de minister.

Advies aan de minister van Financiën

Op basis van het Ecorys-rapport en de eigen nadere consultatie van marktpartijen in de zomer van 2017, heeft het College de minister geadviseerd om de Wft-beroepskwalificatiestructuur op hoofdlijnen in tact te houden.

Daarnaast heeft het College de minister geadviseerd de volgende structuurbijstellingen in de wet- en regelgeving door te voeren:

- de term “adviseur” bij de beroepskwalificatie “Adviseur Basis” in het Bgfo te schrappen en uitsluitend van de module Basis te spreken;
- het onderwerp doorbeleggen bij expiratie-uitkering onderbrengen bij de module Pensioen in plaats van de module Vermogen;
- de module Hypothecair Krediet uit te breiden met een aantal eind- en toetstermen van de module Consumptief Krediet zodanig dat de adviseur hypothecair krediet tevens kan adviseren inzake consumptief krediet;
- kredietverzekeringen onder de Vrijstellingsregeling Wft te brengen voor diegenen die uitsluitend in deze verzekeringen adviseren.

Het CDFD heeft de minister geadviseerd om de onderstaande suggesties voor structuurwijzigingen niet over te nemen:

- introductie van deelmodules, light-modules of het opknippen van bestaande modules;
- splitsing van beroepskwalificaties in opleidingsniveaus;
- de vervanging van de modulestructuur door een structuur gebaseerd op life-events;
- uitbreiding van vaardigheden in de module Basis.

HOOFDSTUK 6 – FINANCIEN

Bij beschikking van 16 december 2016 (kenmerk 2016 -0000227013)) is aan CAOP een subsidie verleend door het ministerie van Financiën. De subsidie voor 2017 bedroeg € 2.524.898 (inclusief BTW).

Financiële verantwoording

Het CDFD heeft het jaar 2017 afgesloten met een overschot van € 369.295 (incl. BTW). Van de toegekende subsidie is € 2.155.603 (incl. BTW) besteed.

Bijlage 1-A Slagingspercentages en aantallen kandidaten van de Initieel examens van 1 januari tot en met 31 december 2017

	jan. 17		feb. 17		mrt. 17		apr. 17		mei. 17		jun. 17		jul. 17		aug. 17		sep. 17		okt. 17		nov. 17		dec. 17		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
Basis	66%	1245	74%	1293	75%	1721	71%	894	73%	1057	71%	898	75%	819	76%	892	75%	1027	77%	1220	77%	1180	74%	1100	74%	14528
CK	57%	431	60%	397	59%	523	60%	336	55%	429	51%	373	60%	288	63%	235	56%	207	65%	269	61%	426	63%	314	59%	4494
HK	38%	527	41%	550	44%	795	46%	350	44%	433	40%	434	39%	368	38%	313	43%	313	45%	336	42%	543	43%	495	42%	5785
Inkomen	50%	149	55%	157	52%	292	59%	106	49%	172	51%	174	62%	126	47%	114	56%	117	60%	139	59%	197	49%	229	54%	2085
Pensioen	39%	72	42%	86	46%	192	43%	47	51%	63	40%	58	68%	114	58%	64	45%	55	51%	41	47%	43	58%	81	50%	961
SP	54%	787	52%	729	56%	986	55%	537	53%	743	49%	803	47%	591	51%	511	57%	485	54%	629	58%	643	57%	651	54%	8652
SZ	63%	206	71%	201	68%	273	73%	177	65%	217	67%	297	72%	160	75%	116	76%	127	72%	197	71%	240	67%	265	69%	2652
Vermogen	42%	577	52%	655	50%	987	43%	382	48%	451	45%	513	42%	438	44%	275	39%	250	48%	333	48%	551	44%	491	46%	6292
Zorg	77%	141	68%	186	67%	232	63%	208	71%	254	73%	343	71%	238	71%	463	68%	809	64%	1.163	72%	474	78%	160	69%	4870
Totaal	55%	4135	59%	4254	60%	6001	59%	3037	59%	3819	56%	3893	58%	3142	61%	2983	63%	3390	64%	4327	62%	4297	60%	3786	60%	50319

Bijlage 1-B Slagingspercentages en aantallen kandidaten van de PE-examens van 1 april tot en met 31 december 2017⁶

	apr. 17		mei. 17		jun. 17		jul. 17		aug. 17		sep. 17		okt. 17		nov. 17		dec. 17		Totaal	
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
Basis	79%	14	92%	26	81%	26	100%	22	97%	34	90%	31	87%	75	97%	93	95%	61	92%	382
CK	83%	24	91%	64	90%	201	90%	325	85%	307	93%	397	93%	485	90%	768	89%	730	90%	3301
HK	48%	27	65%	91	70%	192	67%	208	71%	189	73%	282	75%	430	77%	826	75%	767	74%	3012
Inkomen	58%	19	71%	51	63%	116	80%	138	80%	109	76%	180	84%	352	83%	653	84%	713	81%	2331
Pensioen	68%	22	89%	18	88%	32	87%	30	93%	46	90%	40	88%	78	90%	102	87%	114	88%	482
SP	70%	10	76%	25	89%	71	95%	129	95%	181	91%	218	92%	338	92%	581	94%	546	93%	2099
SZ	95%	39	90%	163	92%	417	94%	462	92%	210	93%	646	96%	1415	97%	1.665	97%	1106	95%	6123
Vermogen	70%	10	91%	11	79%	24	73%	33	71%	28	81%	78	85%	163	83%	246	81%	175	82%	768
Zorg	83%	6	100%	6	95%	38	98%	58	100%	56	88%	24	100%	30	100%	32	95%	19	97%	269
Totaal	74%	171	82%	455	84%	1.117	88%	1405	86%	1160	88%	1896	90%	3366	89%	4966	88%	4231	88%	18767

⁶ Er zijn in de periode 1 januari tot 1 april geen PE-examens afgenomen.